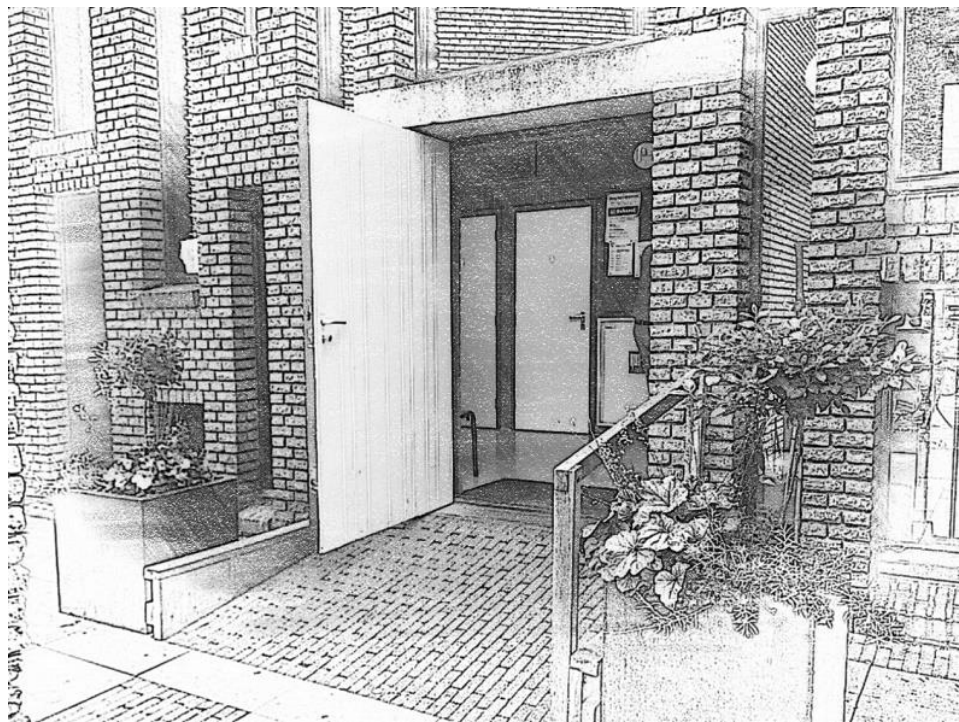

de schakel

Gemeentebld
Doopsgezinde Gemeente Dordrecht
Vrije Evangelische Gemeente Dordrecht
Schakel jaargang 50 nr. 07, september 2023

Adressen Doopsgezinde gemeente

Bezoekadres: S.M. Hugo van Gijnweg 12, Dordrecht
www.dgdordrecht.doopsgezind.nl
kr@dgdordrecht.doopsgezind.nl

Predikant: ds. N.J.Cuperus
tel: 070-3584961/06-51581314
e-mail: predikant@dgdordrecht.doopsgezind.nl

Voorzitter: mw. J. Manting tel: 06-22985909
e-mail: voorzitter@dgdordrecht.doopsgezind.nl

Secretariaat: mw. J. Versnel-Schoen, e-mail:
secretariaat@dgdordrecht.doopsgezind.nl

Penning-
meester: mw. E.C. Roodhuijzen
e-mail: bh@dgdordrecht.doopsgezind.nl

Klein beraad: e-mail: kr@dgdordrecht.doopsgezind.nl

Verhuur: K. Koomen, e-mail:
verhuur@dgdordrecht.doopsgezind.nl

Leden-
administratie: J.G.J. Dekkers
e-mail:
ledenadministratie@dgdordrecht.doopsgezind.nl

Organist: W. Wagenaar

Bank: Doopsgezinde gemeente Dordrecht,
IBAN NL44 ABNA 0627 4808 37

Website: www.dgdordrecht.doopsgezind.nl

Facebook: www.facebook.com/dgdordrecht

Kerkdiensten september

De diensten beginnen, wanneer niet anders vermeld, om 10.15 uur in de Doopsgezinde kerk.

3 september

Voorganger:

Organist:

Lezeres:

Ouderling van dienst:

Gastvrouw:

Kosters:

Collectedoelen:

VEG Maaltijd van de Heer

Ds. H.J. Delwig

Cor Groenendijk

Olga Leenheer

Jan-Evert Bom

Olga Leenheer

Riet en Dik Valk

Eigen gemeente/Platform Dordtse kerken

10 september

Voorganger:

Organist:

Lezeres:

Gastheer:

Gastvrouw 2:

Koffiedienst:

Collectedoelen:

Do

Ds. J. Christien Duhoux-Rueb

Willem Vreeken

Iris Bonnema

Hans Fronczek

Ineke Roodhuijzen

Hans Fronczek

Eigen gemeente en projecten GDB

17 september

Voorganger:

Organist:

Lezeres:

Ouderling van dienst:

Gastvrouw:

Kosters:

Collectedoelen:

VEG Startzondag

Ds. Han Cuperus

Ronald Mulder

Ria Harriss

Jan-Evert Bom

Ria Harriss

Hilda en Jan Popijus

Eigen gemeente en NBG

24 september	Do
Voorganger:	Hans Fronczek
Organist:	Walter Wagenaar
Lezeres:	Johanna Versnel
Gastvrouw:	Johanna Versnel
Gastvrouw 2:	Janet Manting
Koffiedienst:	Hermine Dekkers
Collectedoelen:	Eigen gemeente/Leprabestrijding ADS

1 oktober	VEG
Voorganger:	Ds. Jaap Brederveld
Organist:	Cor Groenendijk
Lezeres:	Renate Houtman
Ouderling van dienst:	Leo Bruinzeel
Gastvrouw:	Renate Houtman
Kosters:	Jo en Piet van Ham
Collectedoelen:	Eigen gemeente/Dienst aan Israël

Agenda: activiteiten in september

Alle activiteiten vinden plaats in de Doopsgezinde kerk, tenzij anders vermeld.

30-08	19.30 uur	Kerkenraadsvergadering	(VEG)
07-09	13.30 uur	Middagbijbelkring	(Do/VEG)
07-09	19.45 uur	Cantorijrepetitie	(Do/VEG)
09-09	10.30 uur	Open Monumentendagen	(zie p 23)
14-09	20.00 uur	Geloofsgespreksgroep	(Do/VEG)
17-09	14.30 uur	Toneel in Leiden	(zie p 22)
20-09	18.30 uur	Koken en cultuuravond	(zie p 20)
21-09	10.00 uur	Boekbespreking Efesiërs	(VEG/Do)
21-09	19.45 uur	Cantorijrepetitie	(Do/VEG)
23-09	10.15 uur	Haagse Vredesbeurs	(zie p 24)
27-09	10.30 uur	Zusterkring & vrouwencontact	(zie p 19)
28-09	17.00 uur	Groot beraad	(Do)

Slavernij mag dat echt van de Bijbel?

Een artikel over dit onderwerp las ik in Visie het blad van de EO en heb ik gebruikt voor de opening van de kerkenraadsvergadering in juni. Een actueel onderwerp nu we dit jaar de slavernij herdenken die 160 jaar geleden definitief werd afgeschaft.

De meeste vakanties zijn achter de rug en we hebben kunnen genieten van de vrijheid van even loskomen van de dagelijkse dingen en verplichtingen. Heerlijk voelt dat en als het goed is, hebben we nieuwe energie opgedaan om weer te starten, ook met de activiteiten binnen onze gemeente. In het genoemde artikel 'Slavernij mag dat van de Bijbel' troffen mij een paar dingen waarover we gesproken hebben met elkaar.

Onderstaand de verkorte versie van het artikel in Visie van de EO julinr. 25/26 2023 door Alain Verheij.

'Loop een gemiddelde kerk binnen en je komt waarschijnlijk niemand tegen die voor slavernij is. Logisch zou je zeggen, toch is dat niet helemaal zo vanzelfsprekend als het lijkt. Nog maar kortgeleden verdedigden Europese en Amerikaanse christenen de slavenhandel te vuur en te zwaard en met de Bijbel in de hand. Onze voorouders lazen de bijbel met een soms vreemde bril. Zo is er het bekende verhaal van Noach die dronken naakt in zijn tent in slaap valt en zijn zoon Cham zijn vader uitlacht, terwijl zijn twee broers hun naakte vader netjes toedekten zonder naar zijn naaktheid te kijken. Zodra Noach wakker wordt en ontdekt dat Cham hem heeft betrapt, vervloekt hij Cham met de woorden: "Je zult de knecht van je twee broers zijn. De minste van alle knechten".

Absurd, maar deze emotionele onrechtvaardige vervloeking heeft er mede toe geleid dat kerkgangsters vrede hadden met de slavernij. Doordat Noach hem heeft vervloekt zullen zijn nakomelingen altijd de knechten zijn van alle andere

mensenrassen. Wie de bijbel zo uitlegt is daar helemaal zelf verantwoordelijk voor. Toch komt slavernij in de Bijbel veel voor. Slavernij hoorde bij de cultuur en economie van het bijbelse volk zoals het ook bij die van alle omringende volken hoorde. Ook wordt ons verteld dat Abraham veel slaven en slavinnen had. In Nehemia leren wij dat slaven en slavinnen gewoon bij het straatbeeld hoorden. Op dit gebied lijkt de bijbel niet revolutionair. Kijk maar naar Paulus. Hij stuurde een weggelopen slaaf terug naar zijn meester en verzoekt hem de slaaf niet te straffen maar te verwelkomen. Zo houdt hij de slavernij in stand. Lees ook de oproep in Titus 2. Slaven moeten in alles het gezag van hun meester erkennen.

De Britse zendelingen gebruikten zelfs de zogenaamde ‘Dunne Bijbel’ of ‘Slavenbijbel’, die 200 jaar geleden aangepast en gebruikt werd om slaafgemaakten in het geloof te onderwijzen. Men besloot destijds een versie van de Bijbel aan te passen en lieten de verwijzingen van bevrijding en vrijheid achterwege. In de Slavenbijbel bleef het verhaal van Jozef in tact. Deze jongeman werd door zijn broers als slaaf verkocht en naar Egypte vervoerd. Hij ondernam nooit een poging om te ontsnappen, integendeel hij luisterde naar zijn eigenaar en God zegende hem zodat hij uiteindelijk als onderkoning de allerbelangrijkste slaaf van het land werd. Zo’n boodschap mochten de onderdrukten best horen. Dat God slavendrijvers strafte, werd weggelaten.

Toch heeft de bijbel ook oog voor het onrecht van slavernij. In het vierde gebod wordt een verplichte rustdag ingesteld ook voor slaven. Verder moeten mensen die in het beloofde land tot slaaf gemaakt zijn na zes jaar gratis worden vrijgelaten. Wie zijn slaven sloeg moest hem voor straf vrijlaten.

Wil je bijbelteksten vinden die tegen de slavernij ingaan dan moet je niet inzoomen op individuele zinnen maar het grotere geheel bekijken. Paulus stuurt die de weggelopen slaaf terug. In zijn brief aan de Galaten zegt hij: “Er zijn geen Joden of

Gieken meer, slaven of vrije mannen of vrouwen, u bent allen een in Christus Jezus". Daarom zegt hij ook tegen Filemom dat hij Onesimus niet meer als slaaf maar als zijn geliefde broeder moet zien. Paulus stuurt de slaaf terug naar zijn meester, maar wel met de boodschap dat hij de hele verhouding in het licht van Christus moet zien. Zo laat hij het systeem ongemoeid, maar plant hij intussen een mooi zaadje van goddelijke liefde. Als dat zaadje eenmaal volgroeid is zullen de mensen vanzelf inzien dat slavernij eigenlijk iets ongehoords is. Helaas kreeg Paulus geen gelijk want zijn volgers gebruikte andere teksten om hun handelwijze te legitimeren. Wie de Bijbel echt goed leest gaat zo niet met z'n medemens om.'

Tot zover de ingekorte versie van het stuk in de Visie.

Ik wens u allen een goed begin van het nieuwe seizoen waarbij we weer met vereende krachten en Gods hulp mogen werken aan een betere wereld.

Olga Leenheer

Overdenking

Blijvend onderweg

Jarenlang telde ik tijdens onze autovakanties het aantal keren dat we de grens overgingen. Meestal gebeurde dat drie keer op de heenreis en hetzelfde aantal keren op de terugreis. Dit jaar heb ik volgens mijn telefoon ruim vijftig keer een grens overschreden. Niet eens doordat ik me misdragen had, dat kan mijn telefoon niet zien. Maar wie in de grensstreek verblijft heeft geen idee in welk land die verblijft. Behalve het asfalt van de wegen en de verkeersborden, lijkt alles op elkaar. De idyllische huizen, de uitgestrekte weides, de fleurige wilde bloemen aan de rand van de akkers en de dichtbegroeide bossen met af en toe een hert. Samen met mijn schoonzus en zwager hebben we dit jaar tientallen kilometers gelopen en gefietst door het landschap van Zuid-Limburg, Duitsland, Vlaanderen en Wallonië. Overigens reageerde de telefoon niet als we in België

van het ene gebied naar het andere gingen, terwijl daar de verschillen tussen deze twee gebieden misschien nog wel het grootst zijn. Een ander verschil was de taal die de mensen spraken in drie gebieden. Waarbij de sprong van het Nederlands naar het Frans het meest verwarrend bleek. In één aspect is er echter geen verschil in dit gebied van 20 km². In ieder dorp en stad zijn de kerken open. De een nog mooier dan de ander. Overal is er wel een stilteplek om je terug te trekken van het alledaagse. Maar ook zonder gebouwen in de openlucht zijn er verwijzingen naar geloof.

Op (bijna) ieder kruispunt staat een kruis met Christus of een heilige. Met ter bemoediging voor onderweg een vertrouwenwekkende geloofsuitspraak. Als je bij ieder kruispunt de aangereikte tekst wilt overdenken, als ware het een bezinningspad, dan kom je op een dag niet ver. Toch heeft het wel iets onderweg geraakt te worden door woorden die soms vele jaren geleden hier geplaatst zijn:

*'Jezus Christus
erbarme dich unser
ontferm u over ons'*

*'IN HOC SIGNO VINCES
in dit teken zult gij overwinnen'*

*‘Jij bent mijn adem en mijn alles
Jij bent mijn denken en mijn taal
zonder jou kan ik niet leven
nee, jij bent ‘het’ helemaal.’*

Gaandeweg kwamen er steeds meer gezichten bij me boven die als het ware een eindje met me mee gingen. Namen van mensen met wie ik mij verbonden voel. Soms vanwege een moeilijke periode in hun leven. Soms juist vanwege een vreugdevolle gebeurtenis. En soms vanwege een verbinding van lang geleden en met wie het contact is verbroken. In dit kleine gebied liepen of fietsten ze allemaal een eindje met me mee.

In deze streek mag geloofsverbondenheid gezien worden, het liefst op elke hoek van de straat. Nergens ervaar ik een verlangen dat geloof alleen iets is voor de privéwereld of alleen binnenskamers beleden mag worden. Iets wat ik meer boven de rivieren ervaar. Naast de officiële monumenten, ken ik alleen de, meestal tijdelijke, herinneringsplaatsen die verwijzen naar een tragisch verkeersongeval van een ongelukkig individu. Mensen die ik niet heb gekend. Ik kan meevoelen met het verdriet van de ander, maar ben tegelijk dankbaar dat niet onze zoon, dochter of andere dierbare op die plek is omgekomen. In het besef dat het zomaar anders kan zijn, blijft dat laatste toch het meeste bij me.

Dan loop of fiets ik toch liever langs de vele tekenen van een levend, verbindend en aanwezig geloof. Plekken om bij stil te staan, soms maar even en soms ook helemaal niet. Per slot wil ik ook verder. Met en naar de mensen met wie ik op wat voor manier dan ook verbonden ben.

Han Cuperus

Van de redactie

Kopij voor het oktobernummer De Schakel graag vóór 11 september insturen. Stuur de VEG-kopij naar markensteijn@kpnmail.nl en Doopsgezinde kopij naar schakel@dgdordrecht.doopsgezind.nl. Bij voorkeur stukken niet langer dan 660 woorden. Graag de kopij aanleveren als platte tekst en bij het sturen van een foto vermelden wie de maker is. Het is belangrijk dat zowel de teksten als de afbeeldingen rechtenvrij zijn. Bovendien moeten de afgebeelde personen toestemming voor publicatie van de foto hebben gegeven. Wilt u een tekst of foto uit De Schakel overnemen, vraag dan toestemming bij schakel@dgdordrecht.doopsgezind.nl. Wij vragen dan of de auteur of fotograaf bezwaar heeft.

Startzondag

Deze maand is het een jaar geleden dat in Karlsruhe de elfde Assemblee van de Wereldraad van Kerken werd gehouden. Tijdens deze bijeenkomst ontmoetten ruim 4000 deelnemers uit verschillende kerken elkaar met als thema: 'De liefde van Christus beweegt ons tot verzoening en eenheid.'

Dit evenement heeft mede geleid tot ons jaarthema:

'Geloven beweegt ons'

Als inleiding op dit thema laten we ons daarbij tijdens de gezamenlijke feestelijke startzondag op **17 september** inspireren door enkele teksten uit het boek Jona. De profeet die via bijzondere omzwervingen zijn geloofsweg heeft gevonden. Tijdens de dienst is er ruimte met elkaar in gesprek te gaan welke gebeurtenissen van invloed zijn geweest in onze geloofsroute. Na de viering is er gelegenheid om elkaar uitgebreider te ontmoeten met koffie en iets lekkers.

Han Cuperus

Middagbijbelkring

Tijdens de **eerste donderdagmiddag** van de maand van 13.30-15.30 uur ontmoeten de deelnemers van de bijbelkring elkaar in de Doopsgezinde kerk. Op 7 september laten we ons daarbij inspireren door het eerste hoofdstuk uit de map van het GDB: 'Op weg naar de toekomst'. Tijdens deze bijeenkomst laten we ons in het eerste hoofdstuk meenemen door de aangereikte tekst uit Exodus 3, 18 en 20.

Han Cuperus

Geloofsgespreksgroep

Wie het geloof een warm hart toedraagt kan een nieuw jaarthemamap bestellen. Voor dit jaar en komend is het thema 'Geloven beweegt ons.'

'Tja', dacht ik, 'theologie zit het leven dicht op de huid. Alle relevante levensvragen zijn theologische vragen.'

Leven we op de rand van de afgrond, en die afgrond is het niets? Is het bestaan de moeite waard, of is het een grote slechte grap? Is geloven in God nog van deze tijd nu we leven in een angstige, onzekere culturele samenleving, die leeft in een luchtbel van welvaart. Is het leven, hoe rijk we ook zijn, wel de moeite waard? Bij alle ellende die mensen elkaar aan doen is erkenning van schuld nodig of...alles is vergeven en vergeten? .....Traditie is constante verandering.

Ik drop zomaar een paar recht voor z'n raap oneliners, speldenprikjes voor zeven aantrekkelijke bijeenkomsten.

Noteer vast in je agenda de volgende data;

14 september, 12 oktober, 9 november,

11 januari, 8 februari, 14 maart en 11 april.

Hans Fronczek

Geloven beweegt ons

De middagbijbelkring en de geloofsgespreksgroep gaan dit jaar aan de slag met de GDB-map met het thema's 'Geloven beweegt ons'. Het thema wordt van alle kanten belicht. Naast een bijbelgedeelte heeft elke hoofdstuk een inspirerend persoon en aanzetten tot gesprek. Om een idee te geven:

Hoofdstuk 1 'Op weg naar een toekomst.'

Exodus 3: 18 en 20

Inspirerende personen: Amos en Dina vanwege hun geloof door het communisme vervolgd, vertrokken en gevlucht...

Hoofdstuk 2 'Inspiratie door in de voetsporen van anderen te gaan en in gemeenschap te leven?...

Johannes 17: 20 -21

Inspirerend persoon; Broeder Roger van Taizé

Hoofdstuk 3 'Daden gaan woorden te boven...'

Roept geloven op tot actie en tot welke actie dan wel?

Marcus 2: 1 -12

Inspirerend persoon: Iqbal (1983 -1995)

Hoofdstuk 4 'Geloven roept op tot een respectvolle omgang met de natuur.'

Job 38 – 40: 14

Inspirerend persoon: Karen Amstrong

Hoofdstuk 5 'Geloven roept op tot vrede en gerechtigheid.'

Mattheus 5: 43 -44

Inspirerend persoon: Erasmus in '*Zoet is de oorlog voor wie hem niet kennen.*'

Hoofdstuk 6 'Samen geloven in diversiteit.'

1 Korinthe 3: 1-9 en 12: 4-30.

Inspirerende personen: dr. Greer Anne Wenh-In Ng, Justin Welby, de huidige aartsbisschop van Canterbury, dr. Jacqueline Grey van de Pinksterkerken.

Hoofdstuk 7 'Geloven beweegt tot losmaken van tot slaafgemaakten.

Brief van Filemon.

Inspirerende persoon: Tula, leider van de Curaçaose slavenopstand in 1795.

Wil je de papieren versie van de jaarthemamap 'Geloven beweegt ons' hebben, meld dat dan bij de kerkenraad. kr@dgdordrecht.doopsgezind.nl. De prijs per map bedraagt € 10,00. Het bedrag graag overmaken naar Doopsgezinde Gemeente Dordrecht NL 44 ABNA 0627 4808 37 onder vermelding Themamap Geloven beweegt ons.

De digitale versie van de map is [te downloaden op de GDB-website](#).

Leeskring brief Efeziërs

Op de **derde donderdagochtend** van de maand van 10.00 - 12.00 uur komen de deelnemers van de leeskring samen. Dit jaar starten we het nieuwe seizoen met het bestuderen van een bijbelse brief. Passend bij het thema van de Wereldraad van Kerken van september 2022, 'De liefde van Christus beweegt ons tot verzoening en eenheid', bespreken we de tekst aan de gemeente in Efese. Vermoedelijk geschreven in de jaren 50 van de eerste eeuw is de eenheid van alle mensen een belangrijk onderwerp. Waarin de mensen aangemoedigd worden geloof in de praktijk te brengen, ongeacht hun achtergrond.

De eerste bijeenkomst is op donderdagochtend 21 september. Informatie bij Jan-Evert Bom.

Han Cuperus

Bericht van Wim Boon

Beste doopsgezinde en VEG zusters en broeders,

Ik heb met opzet de VEG genoemd. Onze samenwerking als geloofsgemeenschap zag ik al heel gauw als positief. Ik kende een verhaal over een van de eerste Engelse ‘gastarbeiders’ uit de Britse kolonie Jamaica. Toen hij richting Engeland vertrok zei zijn moeder:

“Take your Bible with you. They may do things differently. But we are all Christians.”

“Neem je bijbel mee. Ze kunnen de dingen daar anders aanpakken. Maar we zijn allemaal christen.”

Dat verhaal schoot mij te binnen toen ik de Paaskaars kreeg. We mogen soms wat anders doen. Uiteindelijk zijn we allemaal christen. Ik ben erg blij met de kaars en ik dank jullie allen er heel hartelijk voor. Hij staat op de salontafel; hij brandt niet. Met mijn tremor in beide handen is dat veel te gevaarlijk. Als ik ’s morgens de woonkamer binnen kom zie ik de kaars. De aanblik van de kaars geeft mij de kracht om verder te gaan. Hij straalt geen goddelijke kracht uit. Hij geeft mij hoop.

Sommigen van jullie zullen wel eens denken “hoe houdt hij dat vol met al die kwalen en pijnen?” Dat komt door mijn vertrouwen. Ik weet dat ik niet alleen ben in deze narigheid. Woorden van troost uit een oud gezang helpen mij:

‘Hij schraagt me als ik wankel’

Ook uit Engelse gezangen (dat zal niemand verbazen) zoals:

Great is Thy Faithfulness	Uw trouw Heer ten opzichte van mij
Lord, unto me	is heel groot
Morning by morning	Elke ochtend, elke dag
new mercies I see	zie ik dingen om dankbaar voor te zijn

Mij verzetten tegen al deze narigheid is onmogelijk. Dan kun je maar beter accepteren.

Ik ga nieuw meubilair kopen zoals een sta-op stoel die tegenwicht geeft aan mijn spierreuma en mijn kromme rug. Er komen bijzettafels, in hoogte verstelbaar. Ook komt er een nieuwe rollator voor gebruik binnenshuis.

Zo hoop ik het laatste deel van mijn leven in rust door te brengen.

Met hartelijke groet,

Wim Boon

Armoede vlakbij

Project 2023-2024

In januari dit jaar overhandigde de Raad van Kerken het rapport 'Armoede in Nederland' aan minister Carola Schouten.

Kenmerkend voor de aanpak van armoede door kerken en diaconale organisaties is het ondersteunen van mensen vanuit vertrouwen, liefde en gelijkwaardigheid, aldus het rapport.

De afgelopen jaren ondersteunden we met onze jaarprojecten vooral kinderen die in armoede leven, zowel in binnen- als buitenland.

Na een aantal projecten die zeer succesvol waren, werd het toch lastiger om een goed projectdoel te vinden. Niet omdat er geen armoede meer is, maar omdat het lastig is voor ons, en ook voor andere organisaties, om met die kinderen in contact te komen. Dat heeft te maken met de privacywetgeving. Alle hulpverlening verloopt via de gemeente en dat is natuurlijk goed, tegelijkertijd is het de vraag of ouders wel gebruik van de mogelijkheden maken. Het is voor hen vaak lastig om zo'n aanvraag te doen.

In onze ledenvergadering besloten we Stichting Leergeld te vragen of zij een mooi project voor ons hadden. Johanna Versnel en ik hadden een plezierig gesprek met vertegenwoordigers van Stichting Leergeld. Zij gaven aan dat geld het probleem niet was, maar meer de vraag: hoe bereik je de doelgroep?

Vervolgens zette br. Marius van Boven ons op het spoor van Stichting Quiet. Op de website van Stichting Quiet Dordrecht staat: 'Armoede in Nederland is nu groter dan ooit. Door chronisch geldgebrek hebben volwassenen én hun kinderen minder kansen. Een sociaal isolement ligt al snel op de loer. De Quiet Communities maken het leven van mensen in een armoedesituatie een stukje meer leefbaar. Deze mensen kunnen lid worden van een community, zonder voorwaarden en gedoe. Quiet-members noemen we hen. In Nederland zijn al ruim 4.000 members en hun gezin aangesloten.'

We hebben aan Quiet gevraagd om een project aan te dragen gericht op kinderen. Quiet wil onze donatie graag besteden aan iets duurzaam en iets dat ze als 'echt nodig' beschouwen. Uit inventarisatie bij members komt vooral naar voren: schoolspullen, kleding en gezonde voeding.

Het voorstel van Quiet is dan ook om onze bijdrage te besteden aan een gevulde schooltas (denk aan rugzak met schriften, rekenmachine, mappen etc.). Dit is een actie die nu loopt maar die heel hard nodig is. Wellicht kan Quiet op de dag van uitgifte ook een aantal appels in de tassen doen. Zo'n tas kost ongeveer € 40,--. We hadden nog een bedrag van € 1480,-- staan dat niet is uitgegeven voor de kinderfeestjes bij de Crabbehoeve. Onze penningmeester heeft het overgemaakt naar Stichting Quiet. Hiervoor gaan ruim 30 kinderen zo'n rugzak krijgen. En daarna gaan we natuurlijk geld bijeen brengen om meer te kunnen doen.

Op donderdag 28 september komt Lianne Ames van Stichting Quiet ons vertellen over hun activiteiten. Ik hoop dat velen van u komen luisteren.

Mede namens Johanna,

Hermine Dekkers

Zoals de ouden zeiden 18

De wereld van spreekwoorden en gezegden kan je misschien het best omschrijven als een bonte verzameling aan volkswijsheden waarin commentaar wordt geleverd op het leven van alledag. Het kan gaan om goede raad om je op een bepaalde manier te gedragen of relativeert de dagelijkse misère die nu eenmaal bij het leven hoort. Niet altijd druipt de wijsheid ervan af, maar het weerspiegelt de tijdgeest. Veel spreekwoorden en gezegden komen uit de bijbel, meestal uit een oude vertaling en we zijn al vaker tegengekomen, dat het citaat onjuist is of uit z'n context is gehaald en niet zelden is het ook het omgekeerde gaan betekenen van wat de eigenlijke bedoeling was. Maar nu stuitte ik bij mijn zoektocht op een ander verschijnsel: spreekwoorden die uit de bijbel hadden moeten of kunnen komen, maar dat niet doen.

Ik bedoel maar ... **'leven als God in Frankrijk'**. De herkomst van deze uitdrukking is niet duidelijk, maar in geen geval komt deze uit de bijbel, zelfs niet uit de apocriefe boeken! Het betekent dat je van het leven geniet, je niets aantrekt van wat anderen ervan denken. Het is al een oude uitdrukking en men heeft wel gedacht dat die oorspronkelijk luidde: 'leven als een Schot in Frankrijk' uit de tijd dat de Schotten deel uitmaakten van het Engelse bezettingsleger in Frankrijk en zich nogal misdroegen. Volgens andere bronnen zou het een verbastering zijn uit het Spaans en gaat het over de Goten die in Frankrijk van het leven genoten.

Dan komen we bij een serie gezegden die eigenlijk allemaal als een soort of als echte vloek worden gebruikt en ook al niet uit de bijbel komen, zoals **Godbetert**. Wat te denken van de eedsformule: **‘Zo waarlijk helpe mij God almachtig’**, een beknopte versie van ‘God almachtige helpe mij, dat ik de waarheid spreek’. Om die reden leggen dopers overigens geen eed af, want je kunt God niet op afroep commanderen. Liever handelen ze naar Matteüs 5:37, door Paulus in 2 Kor 1:17 aangehaald en in de praktijk gebracht: laat uw ‘ja’ ‘ja’ en uw ‘nee’ ‘nee’ zijn.

Ook **‘Elk voor zich en God voor ons allen’** komt niet in de bijbel voor en is eigenlijk strijdig met de hele bijbelse boodschap die over solidariteit gaat, waarbij juist niet ieder voor zich handelt.

Ook **‘Gods water over Gods akker’** laten lopen, wat je zegt over iemand die het allemaal weinig kan schelen, komt niet uit de bijbel al zou er misschien een link kunnen zijn met Psalm 65,10: ‘u zorgt voor het land en bevoeit het, u maakt het vruchtbaar, vol water staat de rivier van God’.

De randtekst van muntgeld, de wens **‘God zij met ons’**, valt, wat mij betreft, in de categorie ‘wishful thinking’ oftewel: mocht je willen! Vroeger werd muntgeld van een inscriptie op de rand voorzien om te voorkomen dat kwaadwillenden er een randje zilver vanaf zouden snijden om dat zelf te houden. Nu we alles digitaal betalen vervalt zo’n tekst dan ook helemaal. Of we er iets voor in de plaats moeten verzinnen? Hmmm, denk het niet.

Nog een mooie uitdrukking is **‘Daar God een kerk sticht, bouwt de duivel een kapel’**. Dat komt voort uit de praktijk dat er bij elke kerk wel een kroeg (of herberg) stond. Voor dopers met hun schuilkerken gaat dat wat minder op, maar als je in oude dorpskernen rondkijkt, niet alleen in Nederland maar ook daarbuiten, klopt het als feit aardig. Of elke kroeg dan maar ‘een kapel voor de duivel’ is, laat ik in het midden.

Tenslotte komen we bij **'hij stoort zich aan God noch gebod'**. Dat zeggen we over iemand die er maar op los leeft. Dat is het omgekeerde van de bijbeltekst waarop die gebaseerd is. In Prediker 12,13 staat dat je God en zijn geboden juist wel in ere moet houden.

Christien Duhoux-Rueb

Lunch Zusterkring en Vrouwencontact

Elk jaar genieten we van de kerstlunch van het vrouwencontact waar we als Doopsgezinde zusters ook voor uitgenodigd worden.

Hoog tijd om iets terug te doen. Dit keer verzorgt de zusterkring een lunch waar ook het vrouwencontact hartelijk welkom is.

Datum: woensdag 27 september

Aanvangstijd: 10:30 uur

Plaats: Doopsgezinde kerk

Na de koffie hebben we een inhoudelijk deel en daarna lunchen we gezellig samen.

Let op datum en tijd is afwijkend van wat vrouwencontact en zusterkring gewend zijn.

Laat even weten of je deel wilt nemen. Er ligt een intekenlijst in de kerk, maar je kunt het ook laten weten aan Johanna Versnel (kr@dgdordrecht.doopsgezind.nl) of aan mij.

We hopen op een mooie opkomst.

Met zusterlijke groet,

Hermine Dekkers

Koken en Cultuur avond

Koken & Cultuur is een uitstekende combinatie om een gezellige avond te organiseren. De eerstvolgende Koken en Cultuuravond in ons kerkgebouw wordt gehouden op **woensdag 20 september**.

Wat willen we op die avond doen?

Twee gemeenteleden van DG of VEG bereiden een hoofdmaaltijd en een nagerecht voor. Het diner wordt gehouden in de kleine zaal. Het diner begint om half 7.

Wat doen we na het diner?

We gaan naar de kerkzaal en iedereen kan een gedicht of een kort verhaal of iets uit een boek voordragen. Onze muziekgroep zal de avond omlijsten met vrolijke muziek. De avond duurt tot uiterlijk 22.00 uur.

Wat kost het menu?

Het menu bedraagt € 6,00 per persoon exclusief een glaasje wijn. Karaffen water staan gewoon op tafel.

Het bedrag mag u overmaken naar de **bankrekening van de DG Dordrecht NL 44 ABNA 0627 4808 37** onder vermelding van 'Koken en Cultuur'. Of u legt het op de open schaal bij de ingang van de kleine zaal. Het geld dat overblijft na betaling aan de koks gaat naar ons jaarproject.

Wilt u komen?

Meldt u aan vóór vrijdag 15 september. App naar Hans Fronczek 06 20 33 89 14 of stuur een e-mail naar KR@dgddordrecht.doopsgezind.nl. Of zet uw naam op de deelnemerslijst in de kerk.

Tot slot

Iedereen is van harte welkom. Neem uw partner, een vriend of vriendin of een familielid mee.

Hans Fronczek

Doopsgezinde Gemeente Dordrecht

Van het klein beraad

We kijken terug op fijne zomerdiensten en na deze relatief rustige maanden gaan we weer van start met de reguliere activiteiten als zusterkring, bijbelkring, geloofsgespreksgroep en cantorij.

Zondag 17 september is de startzondag samen met de VEG die door de liturgiecommissie is voorbereid. De week ervoor, zaterdag 9 september is onze vermaning opengesteld in het kader van de Open Monumentendagen.

Donderdag 28 september hebben we dan voor de eerste keer groot beraad. Dit wordt gecombineerd met een eenvoudige maaltijd en daarna zal Stichting Quiet, in de persoon van Lianne, vertellen over hun activiteiten. Hiermee wordt ook de aftrap gegeven voor het diaconale project waar we ons komend seizoen voor zullen inzetten samen met de VEG. (zie p x) De uitnodiging voor deze middag/avond kunt u binnenkort verwachten.

Verder zijn de voorbereidingen voor het gemeenteweekend samen met DG Rotterdam en DG Den Haag op 14 en 15 oktober in volle gang. Het is nog mogelijk u op te geven. Dit kan via de intekenlijst die op zondag na de dienst in de kleine zaal ligt of bij Ineke Roodhuijzen. En dan zijn er natuurlijk de zondagse vieringen waar we om en om met de VEG invulling aan geven. We hopen elkaar regelmatig te ontmoeten en wensen u een goede septembermaand.

Janet Manting

Ontmoeting met gevolgen

Dit toneelstuk gaat over twee vrouwen. De ene vrouw heet Geertruydt Jansdochter Hoyer. Zij leeft in de eerste jaren van de Reformatie, de periode waarin veel mensen de (katholieke) kerk van Rome verlaten, zo rond het jaar 1550. Zij is de vrouw van de Nederlandse reformator Menno Simons die op dat moment een voorman is van een groep kerkverlaters en wordt vervolgd. De andere vrouw - een verre achter -, achter -, achterklein-

dochter van Geertruydt - heet Geerte de Vries. Zij is op dit moment voorganger in een Doopsgezinde gemeente en neemt hiervan afscheid na haar werkzame leven. Ook zij leeft in een tijd waarin mensen de kerk de rug toekeren en heeft te maken met een krimpende geloofsgemeenschap.

Beide vrouwen hebben in hun tijd, op grond van een bijzondere ontmoeting, voor een andere weg gekozen. Een weg met grote gevolgen voor hun verdere leven. Beseften zij welke stap zij namen, het onbekende tegemoet? In dit toneelstuk kijken de beide vrouwen terug op die keuze en op de gevolgen voor de toekomst:

Wat heeft het met Geertruydt gedaan dat ze met Menno Simons is getrouwd, in welke omstandigheden kwamen ze terecht en wat was de impact van de vervolgingen voor de Doopsgezinden.

Hoe kijkt Geerte terug op haar leven als Doopsgezind voorganger, welke onderwerpen gaan haar aan het hart en hoe

komt het met de gemeente en het geloofsleven nu ze afscheid neemt van haar gemeente

Voor welke waarden streed Menno Simons en is daar nog iets van te merken?

Het toneelstuk is geschreven door Korneel Roosma-de Vries , die ook het toneelspel van beide vrouwen voor haar rekening neemt. Haar echtgenoot, Sikke R. Roosma, verzorgt het decor, licht en geluid.

Toneelstuk : 'Ontmoeting met gevolgen'
Datum: zondag 17 september 2023
Locatie: Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1,
2311 SV Leiden
Aanvang: 14:30 uur
Kosten: €10

Open monumentendag

Zoals Janet al vermeldde in haar stukje van het klein beraad, is onze vermaning open op zaterdag 9 september.

Meer informatie over de open monumentendag in Dordrecht vind je op

<https://indordrecht.nl/open-monumentendagen-dordrecht/>

De kerk is open vanaf 10 uur. Hans Fronczek en ik zorgen voor koffie en koek. Het zou heel leuk, als er nog mensen zijn , die een muzikale of andere bijdrage kunnen leveren.

Neem eens familie, burenen of kennissen mee om ons gebouw te bekijken.

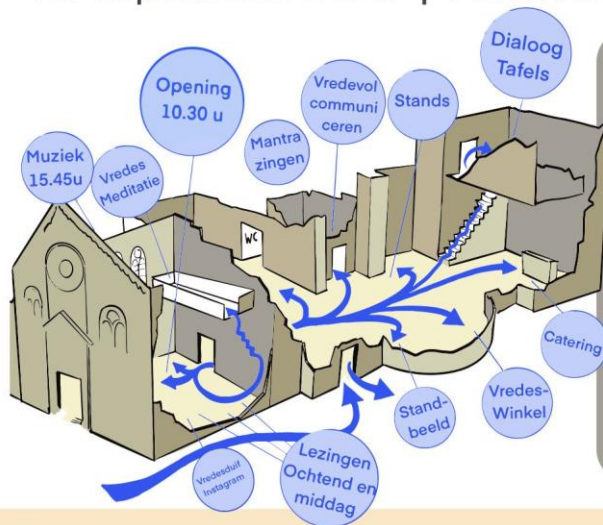
Johanna Versnel

Haagse Vredesbeurs

Haagse Vredesbeurs

23 september 2023 | Paleiskerk achter het Noordeinde

Maak kennis met talloze organisaties die zich met vrede bezighouden. Woon een boeiende lezing bij. Doe mee met zingen, mediteren of schilderen. Bekijk de tentoonstelling. Laat je gezicht zien en je stem horen in een workshop.

Je kan komen wanneer je wilt en blijven zo lang je wilt. Natuurlijk zijn ook (klein) kinderen van harte welkom. Er is voor hen genoeg te doen.

Zie website Haagsevredesbeurs.nl

Programma

10.30 - 10.45 | **Opening**
Door burgemeester van Zanen en Marie-Lisette Derks van Brahma Kumaris.

Lezingen in de grote zaal:

11.00 - 11.45 | **Manuela Kalsky**
Oprichter NieuwWij en Bijzonder hoogleraar Karen Amstrong Leerstoel
Hoe gaan we met elkaar om?

12.00 - 12.45 | **Fernando Enns**
Hoogleraar Vredesstheologie
Spirituality of peacebuilding

13.45 - 14.30 | **Guido van Leemput**
fractiemedewerker defensie SP
Hoe kunnen we ons verhouden tot de actuele situatie in Oekraïne

14.45 - 15.30 | **Sharief Mohammed**
Voorzitter Moskeebestuur en Ex-gemeenteraadslid
Verbinding in de stad

Workshops:

Vredevol Communiceren
11.00-11.45 en 12.00 - 12.45

Oefenen met de Dialoog,
d.m.v. dialoogtafels
13.45 - 14.30 en 14.45 - 15.30

Mantra zingen
14.45 - 15.30

Vredesmeditatie
15.45- 16.15

* Je kan de hele dag door schilderen en knutselen buiten in de tent. En er is nog veel meer te beleven. Laat je verrassen.

16.15 - 16.30 | **Sluiting**
Met muziek en ritueel

Je bent van harte welkom!

Toegang gratis

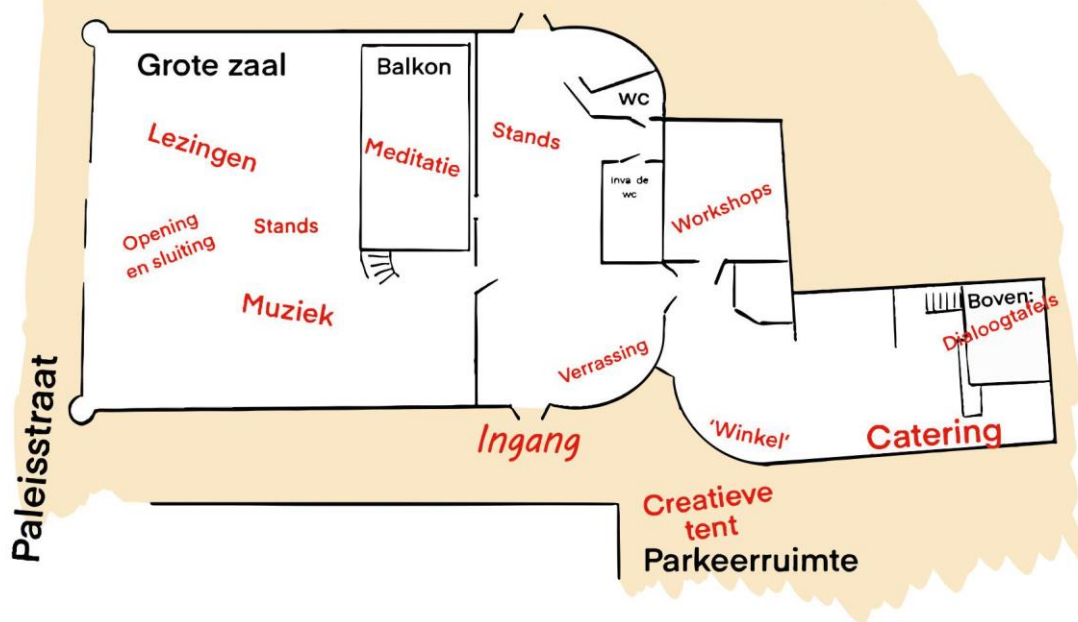

Vrede bouwen, leren, doen...
 Wat is het belangrijk dat er een goede sfeer is in de familie.
 Wat is het fijn als je in jouw straat goed op kan schieten met de burens.
 Wat gaat het werk beter als je op je werk gezien wordt met al je talenten en inzet.
 Het is belangrijk dat er in een stad naar elkaar wordt omgezien, dat je je veilig voelt, dat iedereen meetelt.
 En vanzelfsprekend is vrede in een land en tussen landen essentieel om de toekomst veilig te stellen voor mens en natuur.
 En begint het allemaal niet bij vrede in jezelf?

Vrede doen.
 Wat zijn de bouwstenen?
 Wat doe je om het te onderhouden?
 Wat doe je als je in een conflict zit?
 Wat kan je doen om vrede terug te krijgen?

Aanmelden / Lunch
 Het is voor ons prettig om te weten of je van plan bent te komen. Weet je dat al? Laat dat dan een weten aan:
haagsevredesbeurs@gmail.com.
 Een lunchpakket kost 5 euro. Om voedselverspilling tegen te gaan is het fijn als je ons laat weten of je daar gebruik van wilt maken.

*De Haagse Vredesbeurs wordt mede mogelijk gemaakt door:
 Fonds Vredesprojecten, Cor Injafonds, Huisman Vredesfonds en Haagse Verbindende Initiatieven (HVI)*

Van machteloosheid naar actieve hoop

Studiedag/werkdag Quakers-Doopsgezinden

Wanneer: zaterdag 7 oktober 2023 van 10.30 – 16.30 uur

Waar: Johanneskerk in Amersfoort

Opgave voor 15 september bij: secretariaat@dgwereldwerk.nl

Neem zelf brood mee, wij zorgen voor koffie, thee, soep, melk en vruchtensap etc.

Klimaatverandering is een omvangrijk probleem en lijkt veel te groot voor een enkeling! De veranderingen zijn overduidelijk en desondanks gaan mensen door op de ingeslagen heilloze weg.

- Heeft het dan wel zin om je er tegen te verzetten?
- Protest is toch aan dovemansoren gericht!
- Je blijft toch alleen maar zitten met een gevoel van machteloosheid?
- Of toch niet?

Daarom is er op zaterdag 7 oktober een studiedag/werkdag in de Johanneskerk in Amersfoort. Tijdens deze dag willen we met elkaar nadenken over onze relatie met de wereld om ons heen. Een relatie die onder druk staat. Een relatie waarin een gevoel van machteloosheid een grote rol speelt.

Hoe ga je daar in Godsnaam mee om?

Wat is ‘actieve hoop’ en wie is Joanna Macy?

Tijdens de dag wordt vooral geput uit het werk van Joanna Macy, zoals dat is verwoord in het boek ‘Actieve hoop’. Joanna Macy is eco-filosoof en is een belangrijke stem in de bewegingen voor vrede, gerechtigheid en milieu. Zij verweeft haar wetenschap met vijf decennia van activisme

Zij zegt onder meer: ‘De omvang van de uitdagingen waar we als mensheid mee geconfronteerd worden is voor velen moeilijk

te bevatten. Actieve Hoop laat zien hoe we te midden van een wereldwijde noodsituatie de moed en de kracht kunnen verzamelen om met deze crisis om te gaan.'

In het boek 'Actieve Hoop' roept Macy om gevoelens die het klimaatprobleem oproept niet te verdringen. 'Accepteer gevoeld verdriet', 'Laat boosheid toe' en 'Omarm de verwarring'.

Dat soort momenten kunnen volgens haar het begin zijn van een grote transformatie.

De grote ommekeer, zoals zij dit noemt. 'De omvang van de uitdagingen waar we als mensheid mee geconfronteerd worden is voor velen moeilijk te bevatten. Actieve Hoop laat zien hoe we te midden van een wereldwijde noodsituatie de moed en de kracht kunnen verzamelen om met deze crisis om te gaan.'

De voorbereidingsgroep Quakers en Doopsgezind Wereldwerk, bestaande uit:

Erik Dries, Kees Nieuwerth, Maarten van der Werf, Marlies Tjallingii, Waldemar Epp en Gerrit Jan Romeijn.

Vrije Evangelische Gemeente Dordrecht

Vanuit de kerkenraadskamer

Op 5 juli kwamen we voor de zomerstop bij elkaar.

We blikten terug op de diensten en bespraken de ingekomen post.

Han besprak met ons de startzondag van 17 september, met daarin de lancering van een nieuw jaarthema: *Geloven beweegt ons..*

We hoorden goede berichten uit de liturgiecommissie: Alle leden willen zich ook komend jaar blijven inzetten in de liturgiecommissie.

Verder ook mooi om te horen dat de cantorij positief draait.

We bespraken het wel en wee in onze gemeente en Han en Ineke deden verslag van hun huisbezoekjes. We zijn dankbaar dat zij, samen met de andere leden van de diaconale commissie, dit met liefde doen. Regelmatig delen gemeenteleden en/of vrienden hun zorgen over medeleden met ons, waardoor wij dit op kunnen pikken en actie kunnen ondernemen. Dank daarvoor.

Leo sloot de avond af met een stukje uit de bijbelse dagkalender.

Namens de kerkenraad,
Renate Houtman

Opgave collecten en giften

A. Collectes gehouden tijdens de kerkdiensten:

T.b.v. gemeente:

18 juni 2023: € 57,50

9 juli 2023: € 60,75

30 juli 2023: € 74,45

T.b.v. Externe doelen:

18 juni 2023: € 83,00, Voedselverdeling Crabbehof

9 juli 2023: € 83,60, Stichting COME

30 juli 2023: € 91,10, Stichting COME

Voedselverdeling: € 237,00, busje hal

B. Voedselverdeling Crabbehof:

Corrie Hofland heeft namens onze gemeente weer boodschappen gedaan en afgeleverd bij de Voedselverdeling ten bedrage van: € 196,20.

C. Per bank ontvangen collectegelden en giften:

6 juli 2023: € 50,00, Voedselverdeling Crabbehof

8 juli 2023: € 50,00, Voedselverdeling Crabbehof

Hartelijk dank voor de giften.

Jan Houtman

Nieuwsbrief fam. Barendse

Lieve allemaal,

In augustus komt er weer een officiële nieuwsbrief. Nu een kort bericht. Onze vijf weken verlof zitten erop en we zijn inmiddels teruggevlogen.

‘Time flies when you are having a good time’. Zo hebben we de afgelopen vijf weken zeker beleefd. Niet alleen hebben we onze kinderen gezien, we zijn ook weer verwend door familie en vrienden met fijne ontmoetingen, lekkere koffie, eetafspraken en goede kerkbezoeken in Elburg, Rotterdam, Yerseke en Gorinchem. Verder genoten we volop van de lange zomeravonden, mooi weer, fietsen, hardlopen in een dorp waar niemand ons achterna loopt of “mzungu” roept. Boodschappen doen zonder dat iemand vraagt wat ik nodig heb en wat ik nog meer wil. Waar ik niet goed van werd, waren alle keuzes die ik steeds moest maken: hoeveel soorten beleg, koeken en ook yoghurt kun je hebben!! Binnenkort maak ik gewoon weer mijn eigen 😊

Zelf kon ik in de tweede week al worden geopereerd aan mijn pols, waarin ik artrose heb. Dit is goed gegaan. Nu moet het verder genezen, waarvoor ik vooral geduld nodig heb.

Daarnaast moet ik ook zeker enkele dingen in mijn werk/thuis gaan aanpassen om verdere artrose te voorkomen. Bovendien moesten er ook nog andere routinetesten gedaan worden. Alles lijkt gelukkig goed. Wat waren we onder de indruk hoe goed georganiseerd het er hier aan toegaat in de gezondheidszorg! Het is schoon, er liggen lakens op de bedden, er is een overvloed aan apparatuur en er is altijd koffie!

De gebeurtenissen in de wereld laten ons hier natuurlijk ook niet onberoerd. We zijn weer helemaal op de hoogte van alle politieke perikelen hier maar zijn vooral erg bezorgd en verdrietig over de situatie in Soedan. Vanuit Zuid-Soedan proberen we te helpen in het gebied waar ontzettend veel

vluchtelingen binnenkomen. Meestal brengen we een vliegtuig vol medicijnen of eten naar de grens en nemen dan zoveel mogelijk mensen mee terug naar Juba. Vaak zijn dit vluchtelingen waarvan de familie elders in Zuid-Soedan wonen. Helaas lijkt er na vier maanden vechten nog niet heel veel hoop op een oplossing. We werken ernaartoe om ook snel met een van de vliegtuigen uit Oeganda hulp te gaan bieden. We hebben echter momenteel weinig piloten, maar als dat is opgelost en de vliegtuigen een grote beurt hebben gehad, kunnen we zo nodig mee gaan helpen. Het zijn maar druppels op de gloeiende plaat maar al die druppels helpen mee om mensen een veilige plek, weg van de oorlog te geven.

We kregen de afgelopen weken regelmatig nieuws van collega's en vrienden en bleven dus op de hoogte. We zijn dankbaar voor de giften die we voor ons dorp kregen en we zullen er weer hulp mee gaan geven. Eerst willen we een goed beeld krijgen hoe we kunnen blijven ondersteunen. Het geven van eten is gewoon doorgegaan. Oeganda is ook regelmatig in het nieuws en niet altijd positief. Sommige beslissingen die, op hoog niveau gemaakt zijn, hebben flinke gevolgen voor de hulp die veel mensen zo hard nodig hebben op medisch en ontwikkelingsgebied maar ook om 'gewoon' te kunnen leven. Dat maakt het extra schrijnend.

Nogmaals willen we iedereen die we gezien hebben, bedanken voor hun tijd en medeleven. Voor iedereen die we niet hebben kunnen zien, hopelijk tot volgend jaar.

Een bijbelvers dat ons bemoedigt, is Psalm 46:2.

Bij God vinden we bescherming, Hij is onze kracht, in de moeilijkste omstandigheden komt Hij te hulp.

Vooral voor de ingewikkelde situaties die er zijn in Oeganda, in ons dorp, in de wereld om ons heen maar ook in Nederland.

Een warme groet en fijne vakantie toegewenst.

Shalom, Kees en Ilonka

IKAA-diensten

IKAA verzorgt iedere zondag aangepaste kerkdiensten in het Insulacollege aan de Koningstraat 294 te Dordrecht.

Aanvang 10.00 uur.

Bloemengroet

De bloemengroet was op

9 juli voor Willemien Luytjes en op

30 juli voor de fam. Naburgh. Zij waren 60 jaar getrouwd.

Verjaardagen

- 3 september Mw. G. Strijker-van den Berg
- 5 september Dhr. R. Steenbergen
- 8 september Mw. R. Houtman
- 11 september Mw. M. Enter-Oosterom
- 15 september Mw. O. Leenheer-Mol
- 15 september Dhr. R.E. Fortuin

Van harte gefeliciteerd!!

Verantwoording illustraties

P 08	Foto Han Cuperus
P 10	Logo Assemblee Wereldraad van kerken
P 22	Foto aangeleverd door DG Leiden
P24/25	Flyer Haagse Vredesbeurs
P 32	Foto Teunie Markensteijn

Inhoudsopgave

Adressen Doopsgezinde gemeente	2
Kerkdiensten september.....	3
Agenda: activiteiten in september	4
Slavernij mag dat echt van de Bijbel?	5
Overdenking	7
Van de redactie	10
Startzondag	10
Middagbijbelkring.....	11
Geloofsgespreksgroep	11
Geloven beweegt ons.....	12
Leeskring brief Efeziërs	13
Bericht van Wim Boon	14
Armoede vlakbij	15
Zoals de ouden zeiden ..... 18.....	17
Lunch Zusterkring en Vrouwencontact.....	19
Koken en Cultuur avond.....	20
Doopsgezinde Gemeente Dordrecht.....	21
Van het klein beraad.....	21
Ontmoeting met gevolgen	22
Open monumentendag.....	23

Haagse Vredesbeurs.....	24
Van machteloosheid naar actieve hoop	26
Vrije Evangelische Gemeente Dordrecht	28
Vanuit de kerkenraadskamer	28
Opgave collecten en giften.....	29
Nieuwsbrief fam. Barendse	30
IKAA-diensten.....	32
Bloemengroet	32
Verjaardagen	32
Verantwoording illustraties	33
Inhoudsopgave	33
Adressen Vrije Evangelische gemeente Dordrecht.....	35

Adressen Vrije Evangelische gemeente Dordrecht

Predikant: ds. N.J. Cuperus
tel: 070-3584961/06-51581314
e-mail: hancuperus@gmail.com

Voorzitter: J-E. Bom, tel: 06-23809710
e-mail: jbom1@chello.nl

Secretaris: mw. O. Leenheer-Mol, tel: 078-6162917
e-mail: secretariaat@vegdordrecht.nl
e-mail: olgaleenheer@gmail.com

Penningmeester en
vertrouwenspersoon: mw. I. Hageman, tel: 06-41347065
e-mail: ineke65@xs4all.nl

Leden: L. Bruinzeel, tel: 078-6140801
e-mail: lbruinzeel@concepts.nl
mw. R. Houtman, tel: 078-3000654
e-mail: renate1971@icloud.com
e-mail: finadmin@vegdordrecht.nl

Financiële
administratie: J. Houtman, tel. 078-6174757
e-mail: jd.houtman@kpnmail.nl
Storting t.n.v. VEG Dordrecht
NL51 INGB 0001 5679 80

Administratie vaste
vrijwillige bijdrage: mw. W. Bom-Bunk, tel.: 06-24981316
e-mail: wilbom343@gmail.com
Storting VVB t.n.v. VEG Dordrecht
NL81 INGB 0000 2750 12

Redactie Schakel: e-mail: markensteijn@kpnmail.nl
e-mail: jeannette.bosch@kpnmail.nl

Website: www.vegdordrecht.nl
Webmaster: webmaster@vegdordrecht.nl

Retouradres:
S.M. Hugo van Gijnweg 12
3317 JM Dordrecht